

www.vcmstudy.ir

یادداشت
نفت و گاز

الزامات سهمیه‌بندی بنزین جهت حذف یارانه پنهان

تاریخ انتشار: ۲ بهمن ۱۳۹۷

برای حرکت به سمت توسعه پایدار اقتصادی و رفاه بیشتر جامعه، لازمست تا سطح درآمد مردم و قیمت کالاها و خدمات مصرفی آنها به میزان واقعی و سطح بین‌المللی برسد. آمارهای منتشر شده مرکز آمار ایران از سال ۱۳۹۶ نشان می‌دهد که خانوارهای ایرانی بطور متوسط در آن سال ۳۶ میلیون تومان درآمد دارند و آن را صرف هزینه‌ها می‌کنند. این در حالیست که یارانه‌های دولتی به انرژی و سایر کالاها و خدمات، هزینه واقعی را برای مردم نصف کرده است یعنی هزینه واقعی یک خانوار ایرانی ۷۲ میلیون تومان در سال است. یکی از مهم‌ترین بخش‌های یارانه‌های دولتی، یارانه انرژی است. در میان انواع حامل‌های انرژی، بنزین نقش کمتری در اقتصاد ایفا می‌کند و مانند یک کالاهای رفاهی است زیرا که مصرف آن، تنها در خودروها سبک خصوصی است و سایر خودروهای سبک خدماتی غالباً از CNG استفاده می‌کنند. یکی از راه‌های امتحان‌شده برای کاهش یارانه بنزین، سهمیه‌بندی آن است. مدل سهمیه‌بندی می‌بایست دارای شاخصه‌هایی باشد که در ادامه ذکر شده است:

میزان یارانه بنزین را کاهش دهد: مصرف فعلی بنزین متشکل از مصارف ضروری، مصارف غیرضروری و قاچاق است. میزان کل سهمیه تخصیص یافته، باید کمتر از کل مصرف باشد تا مصارف غیرضروری و قاچاق را محدود کند. لذا سهمیه بنزین می‌بایست بین ۵۰ تا ۸۰ درصد مصرف فعلی (۴۵ تا ۷۰ میلیون لیتر در روز) باشد. قاچاق را بشدت محدود کند: قیمت خارج از سهمیه باید بطور پلکانی افزایش یابد تا به قیمت کشورهای همسایه [نه فقط قیمت FOB] برسد زیرا قیمت در کشورهای همسایه بیشتر از FOB است. در سال‌های آینده به تدریج قابل حذف باشد: تخصیص سهمیه نباید در مردم ایجاد وابستگی کند زیرا سازوکار سهمیه‌بندی بطور کلی مدلی موقت برای محدود کردن یارانه سوخت و زمینه‌سازی حذف آن است. آسیب‌های فعلی بازار بنزین را تشدید نکند: تخصیص یارانه به فرآورده‌های پالایشی باعث دخالت دولت در این بازار می‌شود. واقعی شدن قیمت‌ها، زمینه‌ساز اتصال کامل پالایشگاه‌ها با مصرف‌کنندگان نهایی خواهد بود که این امر خود موجب گردش مالی مطمئن برای پالایشگاه‌ها می‌شود. لذا «سهمیه دائمی» موجب «قطع دائمی» اتصال پالایشگاه‌ها با مصرف‌کنندگان نهایی خواهد بود.

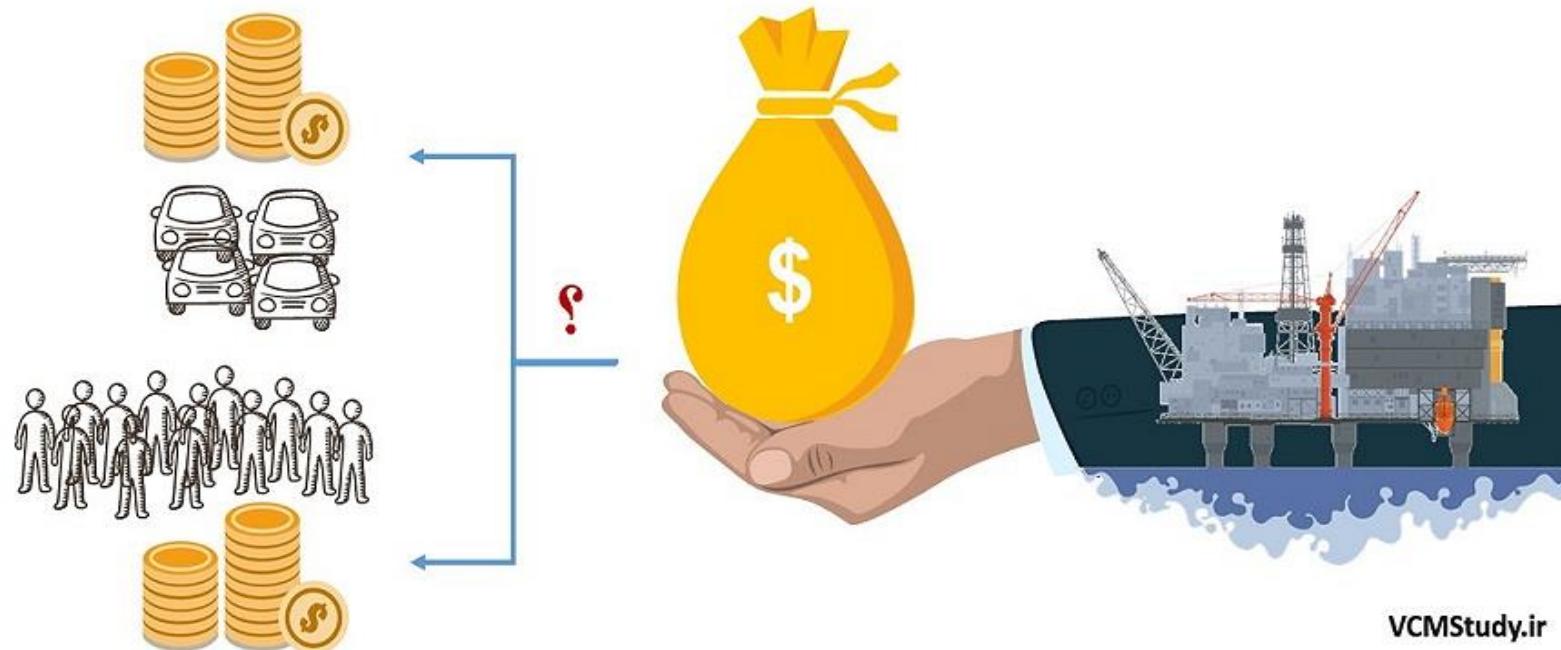
یادداشت

نفت و گاز

الزامات سهمیه‌بندی بنزین جهت حذف یارانه پنهان

VCMStudy.ir

یادداشت

نفت و گاز

www.vcmstudy.ir

مرکز مطالعات زنجیره ارزش معتقدست که «تخصیص سهمیه بنزین غیرقابل مبادله»، اگرچه از نظر عدالت اقتصادی در درجه پایین‌تری نسبت به «تخصیص سهمیه بنزین قابل مبادله» است، اما چند آسیب مهم آن را ندارد. تخصیص سهمیه بنزین غیرقابل مبادله، سبب خواهد شد تا تمام سهمیه در نظر گرفته شده، توسط رانندگان مصرف نشود که در این صورت، میزان مصرف بنزین یارانهای همواره کمتر از میزان تخصیص یافته آن خواهد شد. همچنین در صورتی که سهمیه بنزین افراد قابل مبادله باشد، قاچاقچی‌ها با استفاده از این فرصت، بنزین را حتی با قیمت دوم خریداری نموده و آن را از کشور خارج می‌کنند. همچنین تخصیص سهمیه بنزین به افراد و ایجاد یک خط درآمدی ثابت و مشخص برای آنها، امری برگشت‌ناپذیر است و دولت برای همیشه مجبور خواهد بود که یارانه بنزینی افراد را پرداخت نماید درحالی‌که تخصیص سهمیه بنزین به خودروها بشکل ساده‌تری قابل کاهش و حذف خواهد بود.

www.vcmstudy.ir

امیدواریم از مطالعه این سند، استفاده مفید برده باشید
نقطه نظرات، انتقادات و پیشنهادات خود را از طریق ایمیل زیر با ما در میان بگذارید

VCMStudy@gmail.com